

منصوری ، فرحناز ، ۱۳۴۴ -

نسیم مهر (راهنمای پیشنهادی برنامه درسی آموزشی زبان فارسی) / مؤلفین :
فرحناز منصوری ، علی حشمتی ، افشار داوودی . - کرمانشاه : مؤسسه فرهنگی هنری و
سینمایی کوثر ، ۱۳۸۳ .

۲۳۴ ص . : مصور .

ISBN 964 - 7031 - 69 - 6

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا .
کتابنامه .

۱ . آموزش قبل از مدرسه ۲ - فارسی - راهنمای آموزشی (قبل از مدرسه) . الف .
حشمتی ، علی ، نویسنده همکار . ب . داوودی ، افشار ، نویسنده همکار . ج . عنوان .
د . عنوان : راهنمای پیشنهادی برنامه درسی آموزشی زبان فارسی .

LB ۱۵۰۷ / م ۸ ن ۵ ۱۳۸۳ ۳۷۲ / ۲۱

نام کتاب : نسیم مهر

مؤلفین : فرحناز منصوری - علی حشمتی - افشار داوودی

نوبت چاپ : اول

شمارگان : ۱۰۰۰

تاریخ چاپ : ۱۳۸۴

قطع : رحلی

چاپ : دانش

لیتوگرافی : حافظ

ناشر : انتشارات مؤسسه فرهنگی، هنری و سینمایی کوثر - تلفن : ۸۳۶۴۳۶-۸۳۶۰۱۶۹

ISBN : 964 - 7031 - 69 - 6

شابک : ۹۶۴-۷۰۳۱-۶۹-۶

نسیم مهر

برنامه درسی آموزش زبان فارسی

دوره آمادگی ویژه کودکان مناطق دو زبانه

فهرست :

۵	 مقدمه
۷	 مهارت‌های زبانی
۸	 نظر اجمالی بر رویکرد ها و روش های آموزش زبان دوم در دوره یکماهه آمادگی مناطق دو زبانه
۱۰	 تبیین رویکرد برنامه درسی و منطق حاکم بر آن ، چرا رویکرد ارتباطی ؟
۱۲	 اهداف مورد نظر در برنامه درسی این دوره
۱۶	 اصول و معیارهای سازمان دهی محتوای برنامه درسی این دوره
۱۹	 اصول به کار گیری فعالیت‌های زبان آموزی
۲۲	 از چه روش یا روشهای یاددهی مناسب با محتوای برنامه درسی می توان استفاده کرد ؟
۲۴	 شیوه ها و فنون مورد استفاده در تدریس زبان دوم در این دوره
۲۷	 نقش زبان مادری در آموزش زبان دوم
۲۸	 چه روشهایی را برای ارزشیابی پیشرفت مهارت های زبانی ، گوش دادن و صحبت کردن
۲۹	 کودک باید مورد استفاده قرار داد ؟
۳۰	 ابزار های ارزشیابی مستمر
۳۳	 فهرست ارزشیابی یا چک لیست
۳۵	 معلم از چه صلاحیت هایی باید برخوردار باشد ؟
۳۸	 سخنی بر مرئیان :
۳۹	 موضوع های آموزشی :
۴۰	 جدول پیشنهادی ساعات اختصاصی فعالیتها
۴۲	 برنامه پیشنهادی در هر روز
۴۳	 جدول حضور و غیاب کودکان در دوره یکماهه آمادگی مناطق دو زبانه
۴۶	 معرفی فعالیت‌های آموزشی مناسب دوره یکماهه آمادگی مناطق دو زبانه
۴۷	 (مشاهده - اجرای آزمایش - بحث در گروههای کوچک یاد گیری)
۸۹	 اهداف آموزشی پازل ها
۱۱۹	 فعالیت بازی
۱۴۳	 فعالیت قصه
۱۵۶	 فعالیت شعر
۱۷۴	 فعالیت هنری (نقاشی)
۱۹۳	 فعالیت هنری (کاردستی)
۲۰۷	 فعالیت نمایش خلاق
۲۱۳	 فعالیت چیستان و سرگرمی
۲۲۸	 فعالیت گردش علمی
	 تمرین های پیش از نوشتن (دست ورزی)
	 مهارت‌های زندگی

آموزش و پرورش پیش از دبستان به ویژه «دوره آمادگی» مرحله‌ای حساس برای رشد قوای جسمانی، ذهنی، عاطفی، اعتقادی و اجتماعی کودک است که می‌بایست به طور هم‌آهنگ و متعادل انجام پذیرد. اهمیت و نقش این دوره در پرورش توانایی، استعداد و آماده سازی کودکان برای ورود به دوره ابتدایی به ویژه در مناطقی که گویشهای غیر فارسی دارند ایجاب می‌نماید که دوره ی پیش دبستانی به ویژه دوره ی آمادگی مورد توجه قرار گیرد.

تا زمانی که کودک در زبان مهارت پیدا نکرده است تغییرات مطلوب تدریجی که هدف تعلیم و تربیت است در او ایجاد نخواهد شد. این مسئله زمانی شکل حادثتری به خود می‌گیرد که زبان تکلم کودک یا زبان مادری او با زبان آموزشی او یکی نباشد یعنی «کودکان دو زبانه». در اوایل کودکی که دوره ی یادگیری زبان و تمرین آن در جنبه‌های شنیداری و گفتاری است، کودکان مناطق دو زبانه با زبان محلی خود این تمرین را انجام می‌دهند ولی در حدود ۶ الی ۷ سالگی که به مدرسه می‌روند ناگهان با اصوات و کلمات متفاوت مواجه می‌شوند. در حالیکه خواندن و نوشتن باید دنباله‌ی طبیعی شنیدن و حرف زدن باشد، تا مسیر تکاملی زبان در چارچوب طبیعی خود ادامه پیدا کند. کودکان فارسی زبان در بدو ورود به مدرسه از نظر زبان آموزی تنها با یک مسأله یعنی کلمه ی نوشتاری روبرو می‌شوند در حالیکه، کودک غیر فارسی زبان با سه مسأله مواجه است: صدا، معنا و سبمل نوشتاری. در این جاست که مسئله شروع می‌شود و در بسیاری از کلاسها کار به آنجا می‌رسد که معلمان برای تفهیم مطالب خواندنی و حل و فصل مسائل مربوط به یادگیری مفاهیم، از زبان محلی استفاده می‌کنند. بدیهی است که این روش، یادگیری زبان جدید را به تأخیر می‌اندازد و موانعی در آن ایجاد می‌کند. در واقع، این گروه از کودکان، زبان مادری را در وجوه شنیداری و گفتاری و زبان فارسی را صرفاً در وجه خواندن و نوشتن تمرین می‌کنند. مشکلات ناشی از بیگانگی زبان آموزش با زبان مادری تأثیر منفی در فعالیتهای تحصیلی کودکان به ویژه در زمینه ی یادگیری زبان فارسی خواهد داشت و سبب سرخوردگی عاطفی، احساس خجالت و حتی مقاومت در یادگیری می‌شود. در یادگیری زبان فارسی زمانی توفیق حاصل خواهد شد که دانش آموز قبل از ورود به مدرسه به این زبان آشنایی داشته باشد. بدین لحاظ، آموزش قبل از دبستان می‌تواند در زبان آموزی کودکان مناطق دو زبانه نقش قابل ملاحظه‌ای ایفا کند.

با این باور، گروه آموزش ابتدایی با درک عمیق این مهم و در جهت تحقق این رسالت خطیر (زبان آموزی در کلاسهای آمادگی) بر آن شد، راهنما و محتوای پیشنهادی برنامه درسی آموزش زبان فارسی ویژه کودکان مناطق دو زبانه را در جهت نیل به اهداف زیر تهیه و ارائه نماید تا مورد استفاده مربیان محترم این دوره قرار گیرد:

- (۱) توسعه و تعمیق مهارت‌های زبان فارسی کودکان مناطق دو زبانه و محروم .
 - (۲) ایجاد زمینه مساعد نسبت به کاربرد زبان فارسی از طریق پرورش مهارت‌های تفکر که عبارتند از : مشاهده .
پیش بینی . استنتاج و ارائه راه حل .
 - (۳) آشنا کردن کودکان لازم‌التعلیم دو زبانه با محیط مدرسه .
 - (۴) ایجاد زمینه‌ی مناسب به منظور علاقمند کردن کودکان به مدرسه .
 - (۵) آموزش مقدماتی مسائل (اعتقادی، اخلاقی، اجتماعی، فرهنگی و هنری ، علمی ، آموزشی، زیستی و ...) به کودکان .
- در پایان از همکاران ارجمند آقایان منصور عسگری ، رامین کسرائی و خانم آزاده برهانی که در تهیه و تدوین این مجموعه همکاری داشته‌اند تشکر و قدردانی می‌شود.
- امید است این تلاش منشاء حرکت‌های جدی در رشد کیفی تعلیم و تربیت کودکان کشور اسلامپان باشد .

گروه آموزش ابتدائی سازمان استان کرمانشاه

تابستان ۸۳